

[Landbrugsministeren.]

betænkeligheder over den meget høje pris, var det blandt andet, fordi der kun i meget begrænset omfang fremkommer tilbud om jord på Lolland-Falster. For at handelen ikke skulle give tab for staten, skulle stamparcellen på ca. 56 tdr. land kunne afhændes for en pris af 183 000 kr. og tillægsjorden for 3 000 kr. pr. td. land. Hvis det ikke var muligt at opnå den nævnte pris for stamparcellen, hvad jeg meget betvivlede, ville det for at undgå tab være nødvendigt at forhøje prisen på tillægsjorden; men selv en forhøjelse til 4 000 kr. pr. td. land ville efter mit skøn ikke fri jordfonden for risiko.

På dage efter at jeg havde godkendt denne handel, afgav Peter Petersen et tilbud om, som oprindeligt af jordlovsudvalgets stedlige repræsentant foreslået, at afstå ca. 12 tdr. land til tillægsjord til tre direkte til gårdens areal grænsende husmandsbrug for en købesum af 3 000 kr. pr. td. land, og mod at staten gav afkald på sin forkøbsret. Jeg har taget dette tilbud under overvejelse såvel under hensyn til, at ejendommen er meget dyr, som under hensyn til, at jeg ikke finder det rimeligt at gå for hårdt frem mod en køber, der er villig til at afstå tillægsjord i et sådant omfang, at de mest påtrængende krav kan imødekommes. Som de mest påtrængende krav betragter jeg kravene fra de nærmest boende husmænd, idet tillægspareceller til fjernere boende indebærer ulemper, som senere kan tvinge os over i en bekostelig og vanskeligt gennemførlig jordfordeling. Denne linie har jeg også fulgt under mit tidligere arbejde som medlem af statens jordlovsudvalg. Jeg har derfor bedt jordlovsudvalget om at optage forhandlinger med såvel sælger som køber. Ifølge telefonisk oplysning fra statens jordlovsudvalg er tilbudet den 7. december 1953 tilstillet udvalgsmedlemmerne Chr. Rasmussen og Rich. Beck med anmodning om at optage forhandling med parterne. Om resultatet af denne forhandling har jeg endnu ikke modtaget meddelelse.

Kirkeministeren (Bodil Koch): Det ærede medlem hr. Jørgen Gram har overfor mig rejst spørgsmålet, om vi i fremtiden skal bevare den ordning i fire sønderjyske købstæder, at der der fortsat som danske em-

bedsmænd skal være ansat særlige præster til betjening af dem, der ikke ønsker sig betjent af danske folkekirkepræster, men af særlige tyske præster. Det ærede medlem sagde i sin tale, at denne ordning har vi haft siden befrielsen 1945, og mente, at den da blev gennemført som en rent personlig ordning, knyttet til 4 præster i de sønderjyske købstæder. Deri tager det ærede medlem fejl; ordningen har eksisteret lige siden 1920, hvor der ved lov af 31. oktober samme år blev truffet bestemmelse om, at der i købstæderne jævnsides med de danske sognepræster kunne ansættes tyske sognepræster. Ved en ny kgl. anordning af marts 1925 angående kirkesproget m. m. i de sønderjyske landsdele fastholdtes denne ordning, og der blev givet nye regler af mere almindelig art om den kirkelige betjening på tysk ved folkekirkens foranstaltning. Ved siden af den i henhold til anordningen gennemførte folkekirkelige betjening havde det tyske mindretal — og har til stadighed selvfølgelig — fuld ret til at benytte lovgivningens almindelige regler til på eget initiativ og på egen bekostning at skaffe sig særlig kirkelig betjening på tysk og eventuelt at danne særlige frimenigheder udenfor folkekirken med adgang til at få overladt folkekirkens kirker til brug mod en beskeden betaling; der er ikke tale om høje afgifter, som det ærede medlem sagde.

Når det ærede medlem rejser denne sag nu, skyldes det, som han selv siger, at de 4 tyske sognepræster er ved at falde for aldersgrænsen, ja, den ene, præsten i Sønderborg, har allerede taget sin afsked, men er indtil videre konstitueret i embedet. Hvis det skal gå efter bestemmelsen, påstår det ærede medlem, må derfor nu de 4 tyske menigheder i købstæderne omdannes til valgmenigheder. Dette er nu ikke tilfældet. Sagen forholder sig sådan, at skønt der fra tysk side både før og under krigen udfoldedes en del anstrengelser for at formå det tysksindede mindretal til at slutte sig til de tyske frimenigheder og frigøre sig for den folkekirkelige betjening på tysk, fastholdt man fra dansk side ved en anordning, der trådte i kraft den 1. april 1947, den gamle ordning indtil videre, men det blev besluttet, at man ved embedsledighed i hvert enkelt tilfælde skulle tage under overvejelse, om disse embeder skulle søges nedlagt eller